

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2590/2019
04.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Радачић, адвокат из ..., против туженог Предузећа „ББ“ ..., чији је пуномоћник Душица Грба, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 број 2397/18 од 14.03.2019. године, на седници одржаној дана 04.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 број 2397/18 од 14.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Књажевцу П1 бр.7/17 од 16.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено је решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 02.03.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .../... од 15.11.2016. године, са припадајућим анексима ближе наведеним ставом првим изреке првостепене одлуке и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад на истим или сличним пословима који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 177.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 број 2397/18 од 14.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, док је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредби парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су учињене друге битне повреде одредби парничног поступка на које се ревизијом туженог указује.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, тужилац је била у радном односу код туженог почев од 2006. године. На основу анекса број ... уговора о раду од 18.09.2013. године, почев од 19.09.2013. године привремено је упућена на рад код послодавца „ВВ“ Д.О.О. Решењем овог привредног друштва престао је радни однос код овог предузећа са даном 29.01.2015. године, због истека уговора о раду на одређено време. На основу анекса број ... уговора о раду од 29.01.2015. године тужилац је почев од 30.01.2015. године враћена на рад код туженог. У периоду од 26.01.2015. године до 10.03.2015. године била је на боловању, када је требало да се јави лекарској комисији. Оспореним решењем туженог број ... од 02.03.2015. године отказан је уговор о раду, с позивом на одредбу члана 179. став 3. тачке 2, 5. и 8. Закона о раду, а због недостављања доказа о привременој спречености за рад у смислу члана 103. Закона о раду, због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 3. у вези става 1. КЗ и кривичног дела уцена у покушају из члана 215. став 3. у вези става 1. КЗ и непоштовања дисциплине прописане актом послодавца, након чега је одјављена са осигурања 02.03.2015. године. На послато писано упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, тужилац се није изјаснила, већ је одбила пријем пошилике, из ког разлога је упозорење објављено на огласној табли, о чему је сачињена службена белешка.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, из разлога што је у тренутку наступања привремене спречености за рад, тужилац била у радном односу код послодавца „ВВ“ Д.О.О. ..., при чему је о чињеници да је привремено спречена за рад обавестила овог послодавца и то тако што је сведоку који је био саслушан у овом поступку, а који је радио на радном месту административног радника, предала дознаке о свом здравственом стању. При том, првостепени суд је имао у виду да је тужени у исплатној листи за фебруар 2015. године исказао и дане боловања, а што све указује на то да је између туженог и послодавца код кога је тужилац била привремено упућена на рад постојала сарадња и да је тужени имао сазнање да се тужилац налазила на боловању. У погледу осталих отказних разлога који су тужиоцу стављени на терет, првостепени суд је закључио да исти нису могли бити примењени из разлога што је одлуком Уставног суда која је објављена у „Службеном гласнику РС“ број 13/17 од 24.02.2017. године одредба члана 179. став

3. тачка 5. Закона о раду престала да важи. Такође, што се тиче отказног разлога који се односио на кршење радне дисциплине, првостепени суд је био става да тужена, на којој је био терет доказивања, није доказала постојање отказних разлога из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду.

Прихватајући у свему образложење првостепеног суда, Апелациони суд у Нишу је својом одлуком Гж1 број 2397/18 од 14.03.2019. године, потврдио првостепену пресуду у делу у коме је одлучено о главној ствари, с тим што је додао да тужиоцу решење о отказу радног односа није могло бити донето с позивом на одредбу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, с обзиром на то да је у погледу овог отказног разлога наступила преклузија. Наиме, из оспореног решења проистиче да је тужиоцу овај отказни разлог стављен на терет због претњи које је дана 11.02.2014. године упутила адвокату туженог, а због којих је адвокат поднео и кривичну пријаву. Међутим, одредбом члана 184. став 1. Закона о раду прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 1. и став 2. и 3. овог закона послодавац може дати запосленом у року од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Како је у конкретном случају, тужени за чињенице које су основ за давање отказа сазнао 25.02.2014. године, а како је оспорено решење донето 02.03.2015. године, то су у време доношења спорног решења истекли рокови из члана 184. став 1. Закона о раду, због чега је тужени изгубио правну могућност да тужиоцу откаже уговор о раду због непоштовања радне дисциплине.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца.

И по оцени Врховног касационог суда, стекли су се сви услови за поништај решења о отказу уговора о раду.

Чињеница да је ревизијом нападнутом одлуком, тужени обавезан да тужиоца врати на рад код послодавца на истим или сличним пословима који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима, не значи и то да је учињена битна повреда одредбе парничног поступка на коју се у ревизији указује. Наиме, оваквом одлуком не утиче се на систематизацију радних места послодавца, а како се то неосновано ревизијом наводи, јер је у питању формулација уопштеног карактера којом се ни на који начин не прецизира радно место на које би тужилац требало да буде враћена, управо из разлога што је одлука о систематизацији радних места дискреционо право послодавца. Обавеза послодавца да приликом враћања тужиоца на рад води рачуна о њеној стручној спреми, знању и способностима је начелног карактера и важи, по природи ствари, независно од тога да ли је изричито констатована судском одлуком.

Надаље, у погледу ревизијског навода туженог којим се оспорава да је тужилац обавестила послодавца код ког се налазила у радном односу у чињеници да је привремено спречена на рад, Врховни касациони суд указује да се овим

наводима, заправо, оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, а што не може представљати ревизијски разлог, сходно одредби члана 407. ЗПП. Но, и поред тога, Врховни касациони суд указује да су нижестепени судови ову чињеницу утврдили, како на основу исказа сведока, тако и на основу исплатне листе у којој је констатована чињеница стања привремене спречености за рад код тужиоца.

Ревизијски навод туженог да је одредба члана 179. став 3. тачка 5. Закона о раду престала да важи тек почев од 24.02.2017. године, када је одлука Уставног суда И Уз бр.424/14 објављена у „Службеном гласнику РС“, односно након доношења решења о отказу уговора о раду, није споран ни за овај суд. Међутим, одредбом члана 60. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ број 109/07... 40/15), ставом 1, прописано је да закон и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу се примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени. Дакле, смисао цитиране одредбе јесте тај да се законско решење које је усклађено са Уставом, примени на све правне односе који нису правноснажно решени. У погледу отказа уговора о раду, правноснажно решавање овог правног односа наступа правноснажношћу судске одлуке којом се одлучује о законитости (тј.о поништају) решења о отказу уговора о раду. У том смислу, како правни однос који је настао између тужиоца и туженог по основу решења о отказу уговора о раду није правноснажно решен, то се и на овај правни однос морало применити решење које је усклађено са Уставом. Другим речима, без обзира на то што је у време доношења решења о отказу уговора о раду, спорна одредба Закона о раду била на снази, те без обзира на редовна правила о дејству одлуке Уставног суда, овакав поступак туженог не може уживати правну заштиту, зато што правни однос није правноснажно решен, па све док то не буде случај, преиспитивање тог односа мора се вршити уз уважавање законских решења усклађених са Уставом. Из овог разлога, све ревизијске наводе туженог којима се на другачији начин интерпретирају закључци нижестепених одлука у погледу правилности решења о отказу уговора о раду по овом основу, Врховни касациони суд сматра неоснованим.

У погледу благовремености поступања туженог, када је у питању отказни разлог који се односи на кршење радне дисциплине, Врховни касациони суд је дужан указати на следеће. Одредбом члана 184. Закона о раду прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 1. и став 2. и 3. овог закона послодавац може дати запосленом у року од шест месеци од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од годину дана од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа. Дакле, послодавац је дужан да откаже уговор о раду у складу са роковима из ове одредбе, при чему су рокови из ове одредбе дефинисани као рокови преклузивног карактера. Њиховим истеком губи се законом установљено право и не постоји могућност њиховог прекида, односно застоја. То значи да на другачије тумачење благовремености доношења решења о отказу из ових разлога од стране туженог, не може бити од утицаја чињеница када је тужиоцу послато упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду. Управо супротно,

сва процедура која претходи доношењу решења о отказу уговора о раду, укључујући доношење самог решења, мора бити спроведена у оквиру ових рокова.

Како се, дакле, ревизијским наводима не доводи у питање правилност другостепене одлуке, то је иста потврђена применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка донета је из разлога што је ревизија одбијена као неоснована.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић